

NHỮNG CHỈ DẪN CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VỀ TÍNH CÁCH MẠNG TRONG XÂY DỰNG, CHỈNH ĐỐN ĐẢNG - VẬN DỤNG CHO HIỆN NAY

TRỊNH XUÂN NGỌC*

Nhờ kiên định, nắm vững và vận dụng đúng đắn, sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh, hơn 90 năm qua, Đảng ta đã lãnh đạo đất nước giành nhiều thắng lợi trong sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc. Bước vào thời kỳ mới, toàn Đảng cần nắm vững và vận dụng sáng tạo những chỉ dẫn của Người về tính cách mạng của Đảng để lãnh đạo đất nước ngày càng phát triển, ngang tầm với nhiệm vụ mới.

Đảng Cộng sản Việt Nam - Đảng gương cao ngọn cờ cách mạng và sáng tạo

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã sáng lập và rèn luyện Đảng ta thành một đảng cách mạng chân chính; vững mạnh về chính trị, tư tưởng và tổ chức; xứng đáng là bộ tham mưu, đội tiên phong của giai cấp công nhân Việt Nam. Từ lý luận đến thực tiễn cách mạng nước ta đã chứng minh rằng dưới sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng, cách mạng Việt Nam đã giành được nhiều thắng lợi vẻ vang trong sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng đất nước. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã để lại những di sản, tư tưởng vô giá về Đảng, xây dựng Đảng. Theo Người: “Cách mệnh trước hết phải có cái gì? Trước hết phải có đảng cách mệnh, để trong thì vận động và tổ chức dân chúng, ngoài thì liên lạc với dân tộc bị áp bức và vô sản giai cấp mọi nơi. Đảng có vững cách mệnh mới thành công, cũng như

người cầm lái có vững thuyền mới chạy”⁽¹⁾. Vì vậy, mỗi cán bộ, đảng viên phải nhận thức rõ vị trí, vai trò lãnh đạo của Đảng đối với sự nghiệp cách mạng nước nhà và tầm quan trọng của công tác xây dựng Đảng. Từ đó phải tích cực chăm lo xây dựng Đảng về mọi mặt, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu, đồng thời ra sức bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Tháng 7-1920, Nguyễn Ái Quốc đọc *Sơ thảo lần thứ nhất những luận cương về vấn đề dân tộc và vấn đề thuộc địa* của V.I. Lê-nin. Luận cương của V.I. Lê-nin đã có ảnh hưởng đặc biệt sâu sắc đối với nhận thức, tư tưởng của Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh về con đường cách mạng Việt Nam. Từ đây, tư tưởng về sự cần thiết

* ThS, Viện Khoa học xã hội và nhân văn Quân sự, Bộ Quốc phòng

(1) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, t. 2, tr. 289

phải thành lập chính đảng cách mạng của giai cấp công nhân ở nước ta dần được hình thành. Tư tưởng đó được củng cố thêm thắng lợi của Cách mạng Tháng Mười Nga dưới sự lãnh đạo của Đảng Bôn-sê-vích. Từ chỗ tìm ra con đường cứu nước đúng đắn cho dân tộc, Hồ Chí Minh đã tích cực chuẩn bị điều kiện cần thiết cho việc thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam. Người chỉ rõ: “Muốn thắng lợi, thì cách mạng phải có một đảng lãnh đạo. Đảng phải làm cho quần chúng giác ngộ vì đâu mà họ bị áp bức bóc lột; phải dạy cho quần chúng hiểu các quy luật phát triển của xã hội, để họ nhận rõ vì mục đích gì mà đấu tranh; chỉ rõ con đường giải phóng cho quần chúng, cổ động cho quần chúng kiên quyết cách mạng; làm cho quần chúng tin chắc cách mạng nhất định thắng lợi”⁽²⁾. Những chỉ dẫn này rất cụ thể, trách nhiệm của Đảng là phải giáo dục, giác ngộ cho quần chúng nhận rõ mục tiêu, lý tưởng, con đường và biện pháp cách mạng, nhận rõ kẻ thù, nắm vững những quy luật phát triển của xã hội, xây dựng, củng cố lòng tin vào thắng lợi của cách mạng, cổ vũ, động viên quần chúng kiên quyết thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ của cách mạng.

Cách mạng là một quá trình đấu tranh gay go, quyết liệt, lâu dài không chỉ đòi hỏi phải huy động toàn bộ tài lực, trí lực của dân tộc mà còn phải kiên trì, bền bỉ. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Cách mạng là cuộc đấu tranh rất phức tạp. Muốn khởi đi lạc phương hướng, quần chúng phải có Đảng lãnh đạo để nhận rõ tình hình, đường lối và định phương châm cho đúng”⁽³⁾. Sự nghiệp đấu tranh gian khổ đó không tránh khỏi phải hy sinh, mất mát nên cần đến Đảng lãnh đạo,

để chớp thời cơ đưa lại thắng lợi cho cách mạng, tránh hiện tượng nóng vội, thời cơ chưa đến nhưng lại hành động theo kiểu tự phát, không có sự tính toán kỹ lưỡng, không có mưu trước, tính sau. Đồng thời, tránh hiện tượng thời cơ đến nhưng lại không biết tận dụng, nắm bắt, hành động mà để nó trôi qua nhanh chóng, khiến cho nguy cơ lớn dần lên. Nhân dân cần đến Đảng để chỉ đường, vạch lối, hướng dẫn cách hành động. Đảng có đường lối đúng đắn, có phương pháp cách mạng thích hợp sẽ quyết định thắng lợi của cách mạng.

Chỉ có đảng cách mạng mới bảo đảm tính triệt để của cách mạng, mới đưa sự nghiệp giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng con người đến thắng lợi cuối cùng. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh thì phải có đảng cách mạng để đề ra đường lối chiến lược, sách lược, tập hợp được quần chúng nhân dân; tạo nên khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Đây là những vấn đề then chốt của cách mạng, nó quyết định sự thành bại của sự nghiệp cách mạng. Người đã gắn cách mạng nước ta với phong trào cách mạng của các dân tộc bị áp bức, đứng lên đấu tranh giành độc lập dân tộc và cả với cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân ở các nước tư bản “chính quốc”. Cách mạng trước hết là sự nghiệp của mỗi dân tộc, muốn giành thắng lợi phải dựa vào sức mình là chính, song phải biết tranh thủ sức mạnh quốc tế, sức mạnh của thời đại để đưa cách mạng tiến lên. Chỉ có dưới sự lãnh đạo của Đảng mới kết hợp được sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại.

(2), (3) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.8, tr. 274

Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời, phát triển là một tất yếu lịch sử. Bởi vì Tổ quốc, dân tộc có nhu cầu và nhân dân cần một đảng tiên phong dẫn đường. Để Đảng có được vị trí, vai trò của mình trong lòng nhân dân, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Đảng ta là một Đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần *đạo đức cách mạng*, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”⁽⁴⁾. Yếu tố tiên quyết để làm nên sự vững mạnh của Đảng là lý luận cách mạng. Lý luận đó soi sáng cho mọi hành động của Đảng, quyết định năng lực, trí tuệ và tài thao lược trong lãnh đạo cách mạng của Đảng; làm cho sự lãnh đạo của Đảng trở thành khoa học và nghệ thuật. Người còn chỉ rõ: “Đảng muốn vững thì phải có chủ nghĩa làm cốt, trong đảng ai cũng phải hiểu, ai cũng phải theo chủ nghĩa ấy. Đảng mà không có chủ nghĩa cũng như người không có trí khôn, tàu không có bàn chỉ nam. Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều, nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, cách mệnh nhất là chủ nghĩa Lê-nin”⁽⁵⁾. Nhờ có chủ nghĩa Mác - Lê-nin mà Đảng vững vàng về tư tưởng, sắc bén về lý luận, thống nhất ý chí và hành động, đề ra và thực hiện thắng lợi mọi đường lối, nhiệm vụ chính trị.

Khi chính quyền đã về tay nhân dân, Đảng trở thành Đảng cầm quyền. Lúc này phạm vi lãnh đạo của Đảng được mở rộng, Đảng trở thành lực lượng lãnh đạo Nhà nước và xã hội. Nhiệm vụ phát triển kinh tế, tổ chức và quản lý xã hội, quan hệ đối nội, đối ngoại của Đảng ngày càng đa dạng, phong phú và

phức tạp. Do đó, vai trò lãnh đạo của Đảng không những không giảm sút, mà ngày càng tăng lên. Đảng là người khởi xướng, lãnh đạo, tổ chức và cũng là người chịu trách nhiệm về mọi mặt của đời sống nhân dân, về vận mệnh của đất nước, dân tộc. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Đảng ta là Đảng lãnh đạo cách mạng. Ngoài lợi ích của nhân dân Đảng ta không có lợi ích nào khác”⁽⁶⁾. Người cũng cảnh báo về những nguy cơ đối với Đảng cầm quyền, trong điều kiện đảng cầm quyền, cán bộ, đảng viên rất dễ bị sa ngã, thoái hóa, biến chất trước cám dỗ của quyền lực và tiền bạc, rơi vào chủ nghĩa cá nhân, cơ hội, thực dụng sẽ ảnh hưởng tới uy tín, danh dự của Đảng, làm giảm sút lòng tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng; Người căn dặn “Một dân tộc, một đảng và mỗi con người, ngày hôm qua là vĩ đại, có sức hấp dẫn lớn, không nhất định hôm nay và ngày mai vẫn được mọi người yêu mến và ca ngợi, nếu lòng dạ không trong sáng nữa, nếu sa vào chủ nghĩa cá nhân”⁽⁷⁾. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Có đạo đức cách mạng thì khi gặp thuận lợi và thành công cũng vẫn giữ vững tinh thần gian khổ, chất phác, khiêm tốn, “lo trước thiên hạ, vui sau thiên hạ”; lo hoàn thành nhiệm vụ cho tốt chứ không kèn cựa về mặt hưởng thụ; không công thần, không quan liêu, không kiêu ngạo, không hủ hóa. Đó cũng là biểu hiện của đạo đức cách mạng”⁽⁸⁾. Đáng tiếc là những cảnh báo của Người có từ rất sớm song có những căn

(4) Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr. 622

(5) Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t. 2, tr. 289

(6) Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t. 13, tr. 107

(7) Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t. 15, tr. 672

(8) Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr. 603

bệnh trong thời điểm hiện nay vẫn đang nảy nở, có những vụ việc với mức độ nghiêm trọng, mặc dù Đảng ta đã rất kiên quyết và quyết tâm cao xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, song việc chữa trị, ngăn chặn chưa đạt hiệu quả như mong muốn.

Xây dựng, chỉnh đốn đảng cách mạng ngang tầm nhiệm vụ mới

Tư tưởng Hồ Chí Minh về đảng cộng sản và xây dựng đảng cho thấy rằng: Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời là một tất yếu khách quan do đòi hỏi của sự nghiệp cách mạng giải phóng dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Chính từ đòi hỏi khách quan đó mà phải thường xuyên chăm lo xây dựng Đảng vững mạnh. Muốn vậy, Đảng phải luôn tự chỉnh đốn. Thực hiện theo tư tưởng của Người, những năm qua Đảng luôn chăm lo, coi trọng công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xác định phát triển kinh tế là trung tâm, xây dựng Đảng là then chốt; xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu là nhiệm vụ sống còn của đảng cầm quyền.

Với tinh thần trách nhiệm cao trước Tổ quốc, nhân dân, Đảng đã công khai thừa nhận những sai lầm, khuyết điểm, nói rõ những mặt yếu kém trong Đảng, điều đó thể hiện bản lĩnh, sự cầu thị của một đảng cách mạng chân chính. Thời gian qua, việc thực hiện các Nghị quyết của Trung ương về xây dựng, chỉnh đốn Đảng đã tạo được những chuyển biến tích cực trong hệ thống chính trị, góp phần đấu tranh với những suy nghĩ và hành vi sai trái, nhằm cảnh tỉnh, ngăn chặn, đẩy lùi nạn tham nhũng, tiêu cực, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo

đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ.

Trong tình hình mới, để tạo sự chuyển biến về chất trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, nhiệm vụ cấp thiết là phải tăng cường sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng, tập trung xây dựng tổ chức đảng các cấp vững mạnh, thực sự là hạt nhân đoàn kết trong Đảng và xã hội. Thực hiện tốt nguyên tắc tự phê bình và phê bình, kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cơ hội, chủ nghĩa cá nhân, căn bệnh công thân, “kiêu ngạo cộng sản”, làm trong sạch nội bộ Đảng. Để xây dựng Đảng ta trở thành thực sự là đảng cách mạng ngang tầm với nhiệm vụ trong tình hình mới, cần làm tốt một số nhiệm vụ sau:

Một là, kiên định chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, vận dụng sáng tạo và phát triển phù hợp với thực tiễn Việt Nam; kiên định mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội. Không ngừng nâng cao bản chất giai cấp công nhân, bản lĩnh chính trị, trình độ trí tuệ của toàn Đảng, của mỗi cán bộ, đảng viên, trước hết là cán bộ chủ chốt. Nâng cao năng lực hoạch định đường lối, chính sách phù hợp với quy luật khách quan; đặc biệt, Đảng lãnh đạo Nhà nước thể chế hóa các quan điểm, đường lối, chủ trương của Đảng thành chính sách, pháp luật, lãnh đạo xây dựng cán bộ, công chức đủ phẩm chất, năng lực, nâng cao hiệu quả kiểm tra, giám sát và kỷ luật Đảng. Đổi mới công tác tư tưởng, lý luận và nội dung, phương thức lãnh đạo, nâng cao tính chiến đấu, nhận diện và đấu tranh phản bác các quan điểm

sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; kiên quyết đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên cùng với những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ.

Hai là, mở rộng, phát huy dân chủ để Đảng thực sự là một tổ chức chính trị đại diện cho trí tuệ của cả dân tộc. Tiếp tục đổi mới phương pháp làm việc của các cơ quan, tổ chức trong hệ thống chính trị từ Trung ương tới cơ sở; xây dựng phong cách làm việc khoa học, tập thể, dân chủ, gần dân, trọng dân, vì dân; bám sát thực tiễn, nói đi đôi với làm, đem tài dân, sức dân để chăm lo cho dân; hoàn thiện cơ chế, quy chế và tổ chức thực hiện nghiêm túc có hiệu quả việc tự phê bình và phê bình. Xây dựng và tổ chức thực hiện có hiệu quả cơ chế phát huy vai trò của nhân dân tham gia xây dựng Đảng. Kết hợp chặt chẽ tự phê bình và phê bình trong Đảng với phê bình của quần chúng là biện pháp khắc phục tốt nhất những khuyết điểm của tổ chức Đảng, của đội ngũ cán bộ, đảng viên.

Ba là, nâng cao chất lượng sinh hoạt, năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức cơ sở Đảng. Tăng cường xây dựng và chỉnh đốn Đảng theo tinh thần Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XII gắn với thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” vào sinh hoạt định kỳ của tổ chức cơ sở đảng. Bên cạnh đó, cần coi trọng công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật Đảng; thường xuyên sàng lọc đưa những người không đủ tư cách ra khỏi Đảng; tăng cường lãnh đạo, quản lý

đảng viên và tiếp tục đổi mới công tác đánh giá xếp loại đảng viên, tổ chức đảng.

Bốn là, tiếp tục đổi mới công tác tổ chức, cán bộ. Bởi lẽ “xây dựng Đảng tốt cuộc là xây dựng tổ chức và xây dựng con người, đảm bảo thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị đường lối chính trị trong mỗi giai đoạn cách mạng”⁽⁹⁾. Cùng với đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị cho tinh gọn, hoạt động có hiệu lực, hiệu quả cần đào tạo, sử dụng, đánh giá cán bộ đúng năng lực; tăng cường kiểm tra, giám sát, kiểm soát quyền lực và phải xác định rõ mối quan hệ giữa tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách, quyền hạn đi đôi với trách nhiệm và đề cao trách nhiệm người đứng đầu.

Năm là, từng tổ chức đảng và mỗi cán bộ, đảng viên, trước hết là cán bộ cấp cao, cán bộ chủ chốt, người đứng đầu các cấp cần nhận thức sâu sắc đầy đủ trách nhiệm của mình trước nhân dân, trước Đảng để nâng cao đạo đức cách mạng, tự giác, gương mẫu thực hiện nói đi đôi với làm, với quyết tâm và nỗ lực cao nhất, tránh tình trạng thờ ơ, vô cảm, đứng ngoài cuộc, hoặc có tư tưởng trông chờ, chỉ phán xét người khác mà không nghiêm khắc với bản thân mình. Kiên quyết đấu tranh chống tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí, chủ nghĩa cá nhân, lối sống cơ hội, thực dụng, bè phái, lợi ích nhóm. Xây dựng cơ chế phòng ngừa, ngăn chặn “lợi ích nhóm”, xây dựng, chỉnh đốn Đảng ngang tầm với nhiệm vụ cách mạng trong tình hình mới. □

(9) Nguyễn Phú Trọng: *Đảng vững mạnh, đất nước phát triển dân tộc trường tồn*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2015, tr. 562